

Adnana Boioc Apintei

VERBELE *A FI*, *A AVEA*, *A VREA* LA PERFECT SIMPLU. NORMĂ ȘI UZ

1. INTRODUCERE

1.1. În morfologia verbului, în afara aspectelor de unitate ale flexiunii verbale, se înregistrează și numeroase structuri care prezintă diferite neregularități, precum: oscilații în radicalul anumitor forme verbale, fenomenul de reduplicare sau oscilații specifice unor subclase limitate de verbe, fiecare dintre acestea având diverse tipuri de cauze. Astfel de oscilații întâlnim și în cazul formelor verbale neregulate *a fi*, *a avea* și *a vrea*, la perfect simplu, despre care voi discuta în continuare.

În paradigma de perfect simplu a verbelor menționate, apar atât forme fără sufixul *-se*, cât și forme cu sufixul *-se*. Principalul obiectiv al acestui articol este de a constata care dintre cele două variante este mai frecventă în uzul actual și modul în care au fost interpretate de-a lungul timpului (începând cu secolul al XIX-lea și până în prezent) în diferite studii și lucrări normative/gramatici (SILR, DOOM¹⁻², GLR, GALR).

1.2. Începând cu cele mai vechi studii, cercetătorii au descris situația verbelor neregulate *a fi*, *a avea* și *a vrea* la paradigma de perfect simplu și au înregistrat fluctuația între formele verbale cu sufixul *-se* și cele care nu prezintă acest sufix.

Astfel, pentru prima jumătate a secolului al XIX-lea, Cipariu (1992: 239) notează cu privire la situația verbului neregulat *a fi* că „în loc de *fui* astăzi se aude prea mult zicându-se o formă mai nouă, derivată de la a 3-a pers. a preperfectului *fuse*, adăugând terminațiunea perfectului, *-i*, pr. *fuséi*, *fuséși*, *fusé*, pl. *fusérămu*, *fusérăți*, *fuséră*, care e un barbarism fără exemplu”. În ceea ce privește verbul *a vrea*, sunt recomandate formele: *vrui*, *vrurăm* (Cipariu 1992: 233).

Pentru sfârșitul secolului al XIX-lea, Philippide (1897: 108, 110) și Tiktin ([1893] 1945) indică la perfect simplu formele verbale alcătuite cu sufixul *-se* (*avusem*, *avuseși*, *avuse*; *fusem*, *fuseși*, *fuse*), iar pentru prima jumătate a secolului al XX-lea, Scriban (1925: 140–141) recomandă forma de perfect simplu fără acest sufix: *avui*, *fui*, considerând formele cu *-se* (*avusei*, *fusei*) forme dialectale, care se înregistrează mai ales în Oltenia.

Cercetările academice de la mijlocul secolului al XX-lea (vezi GLR 1966: 280, 283, 286), precum și studiile de dinamică a sistemului flexionar verbal pentru

LR, LXIX, nr. 3–4, p. 339–347, București, 2020

secolul al XIX-lea (Dragomirescu 2015: 217) și pentru cel de-al XX-lea (Pană Dindelegan 2015: 591) confirmă afirmațiile anterioare, conform cărora verbele neregulate *a fi* și *a avea* prezintă forme fluctuante la perfect simplu, uneori chiar în interiorul aceleiași paradigme: de exemplu, în cazul verbului *a fi*, au fost înregistrate formele *fusei/fui*, la singular, dar formele *furăm/fuserăm*, la plural (vezi GLR 1966); pentru verbul *a vrea*, este recomandată o singură formă, cea fără sufixul *-se*: *vrui* (GLR 1966: 286).

Această fluctuație este păstrată și în DOOM¹, diferența fiind reprezentată doar de ordinea formelor. Așadar, sunt indicate atât variantele cu sufixul *-se*, cât și cele fără această secvență pentru ambele verbe, *a fi* și *a avea*, respectiv: *avui/avusei, fusei/fui*, iar în ceea ce privește verbul neregulat *a vrea*, este indicată doar forma fără sufixul *-se*, la fel ca în GLR 1966.

În continuare, voi prezenta pe scurt care era situația verbelor neregulate *a fi* și *a avea* în textele secolelor al XIX-lea și al XX-lea. Cercetătorii care s-au ocupat de studierea acestor forme au remarcat că, în textele din secolul al XIX-lea, formele verbale fără sufixul *-se* erau mai frecvente decât cele cu *-se* (Dragomirescu 2015: 217), iar în ceea ce privește formele regăsite în textele din secolul al XX-lea, Pană Dindelegan (2015: 591) notează că, spre exemplu, la Iorga, în cazul verbului *a fi*, este utilizată forma cu un singur sufix la perfect simplu: *fu, fură*, iar în cazul verbului *a avea*, se folosesc în variație formele cu și fără sufixul *-se* (*avu, avuse*). La Hogaș, în cazul verbului *a fi*, formele fără sufixul *-se* (*fu*) se află în variație cu cele cu sufixul *-se* (*fuse*), cu mențiunea că forma cu sufix este utilizată mai rar. În ceea ce privește verbul *a avea*, se utilizează în general formele cu două sufixe: *avuse, avuseră*. Se menționează, de asemenea, că la Scriban nu întâlnim fluctuație, acesta înregistrând numai formele cu un singur sufix: *fu, avu*.

1.3. Pentru a verifica realitatea lingvistică actuală, în ceea ce privește formele verbelor *a fi*, *a avea* și *a vrea* la perfect simplu, am utilizat *Corpusul computațional de referință pentru limba română contemporană* (CoRoLa)¹, la care am adăugat un corpus suplimentar de lucru, urmărind o varietate stilistică cât mai mare a textelor selectate (au fost cuprinse și analizate diverse tipuri de texte: orale, beletristice, științifice și juridice). Selecția formelor verbale din CoRoLa a fost automată, însă căutarea formelor în cel de-al doilea tip de corpus a fost manuală.

Trebuie menționat că în limba română actuală perfectul simplu, ca timp al trecutului, se utilizează la toate persoanele numai în zona de sud a țării (GALR 2008: 422). În varianta standard a limbii române, perfectul simplu și-a restrâns utilizarea în favoarea perfectului compus. Date fiind aceste particularități, se justifică faptul că, în corpusul analizat, am identificat forme de perfect simplu în special la persoana a 3-a, numărul singular sau plural (vezi § 2.1. – § 2.2.).

¹ Analiza de corpus s-a făcut prin interogarea CoRoLa (<http://corola.racai.ro>) în mai 2020.

2. DESCRIEREA STADIULUI ACTUAL AL FENOMENULUI

Semnificativ pentru această discuție este modul în care aceste verbe (la perfect simplu) apar în DOOM² și în GALR. La fel ca în DOOM¹, fluctuația este păstrată. Așadar, în cazul verbului *a fi*, sunt menționate variantele cu sufixul *-se* primele (*fusei*, *fuserăm*), urmate de cele fără secvența *-se* (*fui*, *furăm*). Spre deosebire de verbul *a fi*, în cazul verbului *a avea*, ordinea celor două variante este inversă: pe primul loc se află variantele fără secvența *-se* (*avui*, *avurăm*), iar pe al doilea, formele verbale cu sufixul *-se* (*avusei*, *avuserăm*). În ceea ce privește verbul *a vrea*, în DOOM², este menționată o singură variantă de perfect simplu, cea fără sufixul *-se*, respectiv *vru* (pers. 3, singular).

În GALR (2008: 568), se menționează că verbul *a fi* prezintă la perfect simplu variația: un singur sufix (*-u-*: *fui*) / două sufixe (*u-se*: *fusei*), menționându-se că niciunul dintre acestea nu este specific verbelor în *-i*. Același lucru este valabil și pentru verbul *a avea*, care prezintă formele *avui/avusei*. În ceea ce privește verbul *a vrea*, se menționează că forma de perfect simplu apare ca neregulată doar la nivel dialectal, în aria sudică, unde întâlnim și forme cu două sufixe, precum sunt: *vrusei*, *vruseși*.

Pentru a urmări utilizarea actuală a formelor în discuție, voi examina, pe rând, corpusul CoRoLa și cel de-al doilea corpus de texte special alcătuit.

2.1. În corpusul CoRoLa², am căutat automat formele verbale *a fi*, *a avea* și *a vrea*. Așa cum am menționat, verbul neregulat *a fi* prezintă în DOOM² formele cu *-se* (*fusei*, *fuserăm*) primele, fiind urmate de cele fără secvența *-se* (*fui*, *furăm*). În urma consultării corpusului, am observat că frecvența formelor fără sufixul *-se* (2 043 de forme) este mult mai mare decât a celor care prezintă acest sufix (269 de forme). Acest lucru se poate remarca foarte clar, spre exemplu, la persoana 1, singular și plural, și la persoana a 3-a, numărul plural, așa cum apare în primul tabel (vezi *Tabelul 1*). În cazul verbului *a avea*, ordinea în DOOM² a celor două variante este inversă: pe primul loc se află variantele fără secvența *-se* (*avui*, *avurăm*), iar pe al doilea, formele verbale cu sufixul *-se* (*avusei*, *avuserăm*), acest lucru confirmându-se și în urma analizei corpusului online (am identificat 3 134 de forme fără sufix vs 184 de forme cu sufix; vezi *Tabelul 2*). Ultimul verb analizat este *a vrea*. În DOOM², este marcată o singură variantă, cea fără sufixul *-se*, însă am decis să caut și formele verbale cu *-se*, pentru a observa care este frecvența acestora în uzul actual. În urma căutării automate, s-a confirmat faptul că există mai multe forme verbale de perfect simplu fără sufix (856), numărul celor care prezintă sufixul *-se* fiind mult mai mic (37 de forme; vezi *Tabelul 3*).

² Pentru descrierea și structura corpusului, vezi Barbu Mititelu, Tufiș, Irimia 2018: 1178–1185.

Tabelul 1

Formele de perfect simplu ale verbului *a fi*

CoRoLa	A FI				NR. TOTAL FORME VERBALE		
PERS. 1 SG	FUSEI	FUI	PERS. 1 PL	FUSERĂM	FURĂM	CU SUFIXUL -SE	FĂRĂ SUFIXUL -SE
	42	133		2	26	269	2 043
PERS. 2 SG	FUSEȘI	FUȘI	PERS. 2 PL	FUSERĂȚI	FURĂȚI		
	14	8		3	0		
PERS. 3 SG	FUSE	FU	PERS. 3 PL	FUSERĂ	FURĂ		
	185	131		23	1745³		

Tabelul 2

Formele de perfect simplu ale verbului *a avea*

CoRoLa	A AVEA				NR. TOTAL FORME VERBALE		
PERS. 1 SG	AVUSEI	AVUI	PERS. 1 PL	AVUSERĂM	AVURĂM	CU SUFIXUL -SE	FĂRĂ SUFIXUL -SE
	22	153		2	42	184	3 134
PERS. 2 SG	AVUSEȘI	AVUȘI	PERS. 2 PL	AVUSERĂȚI	AVURĂȚI		
	9	9		0	1		
PERS. 3 SG	AVUSE	AVU	PERS. 3 PL	AVUSERĂ	AVURĂ		
	119	2587		32	342		

Tabelul 3

Formele de perfect simplu ale verbului *a vrea*

CoRoLa	A VREA				NR. TOTAL FORME VERBALE		
PERS. 1 SG	VRUSEI	VRUI	PERS. 1 PL	VRUSERĂM	VRURĂM	CU SUFIXUL -SE	FĂRĂ SUFIXUL -SE
	19	23		0	1	37	856
PERS. 2 SG	VRUSEȘI	VRUȘI	PERS. 1 PL	VRUSERĂȚI	VRURĂȚI		
	2	1		0	0		
PERS. 3 SG	VRUSE	VRU	PERS. 1 PL	VRUSERĂ	VRURĂ		
	14	794		2	37		

2.2. În tabelele de mai jos, sunt prezentate rezultatele studiului celui de-al doilea corpus în care am făcut căutări manuale. Înainte de a comenta rezultatele obținute, este necesar să fac câteva precizări:

i) corpusul consultat a cuprins 35 de texte⁴, de diferite tipuri: orale (12 texte); beletristice (eseu, jurnal, memorii etc.) (14 texte); științifice (5 texte); juridice (4 texte);

³ Pentru această formă verbală, căutarea a fost manuală, întrucât forma de perfect simplu, persoana a 3-a (numărul plural) (*fură*.IND.PS.3PL), a verbului *a fi* este omonimă cu forma de prezent, persoana a 3-a (numărul singular și plural) (*fură*.IND.PREZ.3SG/3PL), a verbului *a fura*. Din numărul total de 5 072 de apariții, am identificat 1 745 de forme ale verbului *a fi*, la perfect simplu.

⁴ Am consultat manual texte: orale (CORV; IVLRA; IV II; ROVA; CLRVA II; Ședința Camerei Deputaților martie 2018; Ședința Camerei Deputaților 1996; Ședința Camerei Deputaților 1999, Ședința Camerei Deputaților 2003; Gov. Ro. Realitatea TV (2009); Mazilu, *Strategii interviu* (2012); ProTV, *Te ascultă ce vezi* (august 2002)), beletristice (eseu, jurnal, memorii etc.) (Verdeș,

ii) în întreg corpusul au fost căutate manual verbele neregulate *a fi*, *a avea*, *a vrea* la perfect simplu, la toate persoanele (1SG-PL, 2SG-PL, 3SG-PL). De asemenea, pentru cele trei verbe, am căutat atât variantele cu sufixul *-se*, cât și variantele care nu prezintă acest sufix.

În tabelele de mai jos, din rațiuni de spațiu, am specificat doar sursele în care au fost identificate aceste forme verbale și doar numărul și persoana variantelor prezente în aceste texte.

Tabelul 4

Formele de perfect simplu ale verbului *a fi*

TIPUL DE TEXT	TEXTUL	PERS. 3 SG		PERS. 3 PL		NR. TOTAL FORME VERBALE	
		FUSE	FU	FUSERĂ	FURĂ	CU SUFIXUL -SE	FĂRĂ SUFIXUL -SE
Texte orale	CLRVA II	–	2	–	–	9	113
Texte beletristice (jurnal, memorii, eseu etc.)	Daneliuc, <i>Marilena și câteva voluptăți</i>	–	15	–	–		
	Gârbea, <i>Cine l-a ucis pe Marx?</i>	2	1	–	–		
	Cărtărescu, <i>De ce iubim femeile?</i>	–	3	–	–		
	Cărtărescu, <i>Levantul</i>	6	17	–	1		
	Marino, <i>Libertate și cenzură</i>	–	1	–	–		
	Goma, <i>Jurnal VII</i>	–	1	–	–		
	Cărtărescu, <i>Orbitor</i>	–	35	–	10		
Texte științifice	Brătescu, Cernovodeanu, <i>Holera</i>	–	2	–	1		
	Petolescu, <i>Dacia</i>	1	10	–	13		
	Boia, <i>Istorie și mit în conștiința românească</i>	–	1	–	–		

În urma consultării corpusului, am observat că, în cazul tuturor formelor verbale căutate, frecvența variantelor fără sufixul *-se* a fost mai mare. Cele trei verbe *a fi*, *a avea* și *a vrea* au fost identificate cu precădere în textele beletristice și mai puțin în textele științifice sau în textele orale consultate. Astfel, cele mai multe forme verbale identificate au fost la persoana a 3-a, singular sau plural, predominând variantele în care sufixul *-se* nu era prezent. În cazul verbului neregulat *a fi*, am

Muzici și faze; Daneliuc, *Marilena și câteva voluptăți*; Gârbea, *Cine l-a ucis pe Marx?*; Liiceanu, *Întâlnire cu un necunoscut*; Liiceanu, *Despre limită*; Marino, *Libertate și cenzură*, Cărtărescu, *Levantul*; Cărtărescu, *De ce iubim femeile?*; Patapievic, *Zbor în bătaia săgeții*; Nicolau, *Talmeș-balmeș de etnologie și multe altele. Haide, bre! Incursiune subiectivă în lumea aromânilor*; Goma, *Jurnal III*; Goma, *Jurnal VII*; Cărtărescu, *Orbitor*; Florescu, *Confesiunile unui cafegiu*), științifice (Borundel, *Medicină internă*; Brătescu, Cernovodeanu, *Holera*; Bratosin, *Dinamica pământurilor*; Petolescu, *Dacia*; Boia, *Istorie și mit în conștiința românească*), juridice (*Constituția României*; *Codul penal* (2004); Palade, *Drept civil* (2002); *Legea educației naționale nr. 1/2011 din 5 ianuarie 2011*).

identificat doar 9 forme verbale cu sufixul *-se*, spre deosebire de cele 113 de forme verbale fără acest sufix (vezi *Tabelul 4*), iar în ceea ce privește verbul *a avea* numărul formelor verbale cu *-se* a fost mai mic (3 forme) decât numărul formelor verbale fără sufixul *-se* (35 de forme) (vezi *Tabelul 5*). O situație similară am remarcat și în cazul verbului *a vrea*, identificând 20 de forme verbale care nu prezintă sufixul *-se* și nicio formă verbală cu acest sufix (vezi *Tabelul 6*).

Tabelul 5

Formele de perfect simplu ale verbului *a avea*

TIPUL DE TEXT	TEXTUL	PERS. 1 SG		PERS. 3 SG		PERS. 1 PL		PERS. 3 PL		NR. TOTAL FORME VERBALE	
		AVUSEI	AVUI	AVUSE	AVU	AVUSERĂM	AVURĂM	AVUSERĂ	AVURĂ	CU SUFIXUL -SE	FĂRĂ SUFIXUL -SE
Texte orale	CLRVA II	-	-	-	1	-	-	-	-	3	35
Texte beletristice (jurnal, memorii, eseu etc.)	Mazilu, <i>Strategii interviu</i> , 2012	-	-	-	-	2	-	-	-		
	Danieliuc, <i>Marilena și câteva voluptăți</i>	-	-	-	-	-	-	-	2		
	Cărtărescu, <i>De ce iubim femeile?</i>	-	-	-	1	-	-	-	1		
	Cărtărescu, <i>Levantul</i>	-	1	1	1	-	-	-	-		
	Goma, <i>Jurnal VII</i>	-	-	-	1	-	-	-	-		
Cărtărescu, <i>Orbitor</i>	-	-	-	20	-	-	-	2			
Texte științifice	Brătescu, Cernovodeanu, <i>Holera</i>	-	1	-	1	-	1	-	-		
	Petolescu, <i>Dacia</i>	-	-	-	2	-	-	-	1		

Tabelul 6

Formele de perfect simplu ale verbului *a vrea*

TIPUL DE TEXT	TEXTUL	PERS. 1 SG		PERS. 3 SG		NR. TOTAL FORME VERBALE	
		VRUSEI	VRUI	VRUSE	VRU	CU SUFIXUL -SE	FĂRĂ SUFIXUL -SE
Texte beletristice (jurnal, memorii, eseu etc.)	Danieliuc, <i>Marilena și câteva voluptăți</i>	-	-	-	6	0	20
	Cărtărescu, <i>Levantul</i>	-	4	-	-		
	Cărtărescu, <i>Orbitor</i>	-	-	-	9		
Texte științifice	Petolescu, <i>Dacia</i>	-	-	-	1		

Este necesar să menționez, de asemenea, faptul că am căutat aceste forme verbale, la paradigma de perfect simplu, și în textele juridice, însă, conform așteptărilor, nu am întâlnit nicio formă.

3. CONCLUZII

Rezultatele studiului de corpus evidențiază că variația flexionară liberă, la paradigma de perfect simplu a verbelor neregulate *a fi* și *a avea*, înregistrată în lucrările normative actuale (DOOM², GALR), apare în discursul vorbitorilor, însă este evidentă preferința acestora pentru o anumită variantă, respectiv pentru formele verbale fără sufixul *-se*.

În cazul verbului *a fi*, conform corpusului analizat, există un număr mult mai mare al formelor care nu prezintă sufixul *-se* decât al celor care prezintă această secvență: am înregistrat pentru verbul *a fi* 2 156 de forme fără sufix (88.6%) vs 278 de forme cu sufix (11.4%). În ceea ce privește verbul *a avea*, situația este similară, vorbitorii preferând varianta fără sufixul *-se*: au fost identificate 3 169 de forme care nu prezintă sufixul *-se* (94.4%) vs 187 de forme verbale cu sufixul *-se* (5.6%). Asemănătoare este și situația verbului *a vrea*, acesta fiind folosit preponderant așa cum este specificat de normă, fără secvența *-se*, cu mențiunea că există, chiar dacă într-un număr mai mic, și forme verbale care prezintă acest sufix: au fost identificate 876 de forme fără sufix (96%) vs 37 de forme cu sufix (4%).

Ținând cont că în DOOM² sunt specificate variante, cu și fără sufixul *-se*, doar pentru verbele *a fi* și *a avea*, dar nu și pentru verbul neregulat *a vrea*, ar fi indicat să existe o consecvență în normare și, pentru toate cele trei verbe neregulate, fie să se menționeze ambele variante, ordinea fiind stabilită în funcție de varianta utilizată mai mult (forma verbală fără sufixul *-se* să fie menționată înaintea celei cu sufix), fie să existe una singură, care să reflecte preferința vorbitorilor în ceea ce privește utilizarea acestor forme verbale.

SURSE

- Boia, Lucian, *Istorie și mit în conștiința românească*, București, Editura Humanitas, 2015.
- Borundel, Corneliu, *Manual de medicină internă pentru cadre medii*, București, Editura All, 1994.
- Brătescu, Gh., Paul Cernovodeanu, *Biciul holerei pe pământ românesc: O calamitate a vremurilor moderne*, București, Editura Academiei Române, 2002.
- Bratosin, Dinu, *Elemente de dinamica pământurilor*, București, Editura Academiei Române, 2002.
- Cărtărescu, Mircea, *Levantul*, București, Editura Cartea Românească, 1990.
- Cărtărescu, Mircea, *Orbitor*, vol. I, *Aripa stângă*, București, Editura Humanitas, 1996.
- Cărtărescu, Mircea, *De ce iubim femeile?*, București, Editura Humanitas, 2004.
- CLRVA II = Luminița Hoartă Cărăușu (coord.), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013.
- Codul penal*, 2004, text publicat în *Monitorul Oficial*, Partea I, nr. 575, 29 iunie 2004.
- Constituția României* (<http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=339>).
- CoRoLa = Corpus de referință pentru româna actuală (<http://corola.racai.ro>).
- CORV = Laurenția Dascălu Jinga, (2002), *Corpus de română vorbită (CORV). Eșantioane*, București, Oscar Print, 2002.

- Daneliuc, Mircea, *Marilena și câteva voluptăți*, București, Editura Univers, 1999.
 Emisiunea *Realitatea zilei*, Realitatea TV, 2009.
 Florescu, Gheorghe, *Confesiunile unui cafegiu*, București, Editura Humanitas, 2008.
 Gârbea, Horia, *Cine l-a ucis pe Marx?*, București, Editura Vinea, 2001.
 Goma, Paul, *Jurnal VII (1999–2000)*, București, Editura Criterion Publishing, 2004.
 IV II = Liliana Ionescu-Ruxăndoiu (coord.), *Interacțiunea verbală (IV II). Aspecte teoretice și aplicative. Corpus*, București, Editura Universității din București, 2007.
 IVLRA = Liliana Ionescu-Ruxăndoiu (coord.), *Interacțiunea verbală în limba română actuală. Corpus (selectiv). Schiță de tipologie*, București, Ed. Univ. din București, 2002.
Legea educației naționale nr. 1/2011 din 5 ianuarie 2011.
 Liiceanu, Gabriel, *Despre limită*, București, Editura Humanitas, 2010.
 Liiceanu, Gabriel, *Întâlnire cu un necunoscut*, București, Editura Humanitas, 2010.
 Marino, Adrian, *Libertate și cenzură în România. Începuturi*, Iași, [Editura] Polirom, 2005.
 Mazilu, Florentina (Arghir), *Strategii de comunicare în interviul individual și de grup*, teză de doctorat, București, 2012.
 Nicolau, Irina, *Talmeș balmeș de etnologie și multe altele. Haide, bre! Incursiune subiectivă în lumea aromânilor*, București, Editura Ars Docendi, 2001.
 Palade, Constantin, *Drept civil*, curs universitar, Universitatea „Petru Maior”, Târgu-Mureș, 2002.
 Patapievică, Horia-Roman, *Zbor în bătaia săgeții: eseul asupra formării*, ediția a 3-a, București, Editura Humanitas, 2002.
 Petolescu, Constantin C., *Dacia. Un mileniu de istorie*, București, Editura Academiei Române, 2010.
 ProTV Internațional, *Te ascultă ce vezi*, august 2002.
 ROVA = Laurenția Dascălu Jinga (coord.), *Româna vorbită actuală (ROVA). Corpus și studii*, București, Editura Academiei Române, 2011.
 Ședința Camerei Deputaților din 1996.
 Ședința Camerei Deputaților din 1999.
 Ședința Camerei Deputaților din 2003.
 Ședința Camerei Deputaților din 5 martie 2018.
 Verdeș, Ovidiu, *Muzici și faze*, București, Editura Aula, 2003.

BIBLIOGRAFIE

Cipariu, 1992	Timotei Cipariu, <i>Opere II</i> , București, Editura Academiei Române.
DOOM ¹ , 1982	Mioara Avram (redactor responsabil), <i>Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i> , București, Editura Academiei.
DOOM ² , 2005	Ioana Vintilă-Rădulescu (coord.), <i>Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i> , ediția a II-a, revăzută și adăugită, București, Editura Univers Enciclopedic.
Dragomirescu, 2015	Adina Dragomirescu, „Verbul [secolul al XIX-lea]”, în SILR, p. 186–222.
GALR, 2005/2008	Valeria Guțu Romalo (coord.), <i>Gramatica limbii române, I. Cuvântul, II. Enunțul</i> , București, Editura Academiei Române.
GLR, 1966	<i>Gramatica limbii române</i> , vol. II, București, Editura Academiei.
Pană Dindelegan, 2015	Gabriela Pană Dindelegan, „Verbul [secolul al XX-lea]”, în SILR, p. 537–596.

- Philippide 1897 Alexandru Philippide, *Gramatica elementară a limbii române*, Iași, Editura Librăriei I. Kuppermann.
- Scriban, 1925 August Scriban, *Gramatica limbii românești (Morfologia) pentru folosința tuturor*, Iași.
- SILR, 2015 Gh. Chivu, Gabriela Pană Dindelegan, Adina Dragomirescu, Isabela Nedelcu, Irina Nicula (ed.), *Studii de istorie a limbii române. Morfosintaxa limbii literare în secolele al XIX-lea și al XX-lea*, ediție revăzută și adăugită, București, Editura Academiei Române.
- Tiktin, [1893] H. Tiktin, *Gramatica română*, Partea I-II, *Etimologia. Sintaxa*, Iași, Editura Șaraga, 1893; ediția a II-a, *Gramatica română. Etimologia și sintaxa*, revăzută de I.-A. Candrea, București, Editura Tempo.
- Barbu Mititelu, Tufiș, Irimia, 2018 Verginica Barbu Mititelu, Dan Tufiș, Elena Irimia, „The Reference Corpus of the Contemporary Romanian Language (CoRoLa)”, în *Proceedings of LREC*, Japan, p. 1178–1185.

THE SIMPLE PAST OF IRREGULAR VERBS *A FI* ‘TO BE’, *A AVEA* ‘TO HAVE’,
A VREA ‘TO WANT’. LINGUISTIC NORM AND USE

(Abstract)

The paper analyses the simple past of irregular verbs *a fi* ‘to be’, *a avea* ‘to have’, *a vrea* ‘to want’, by contrasting the normative recommendations with the real usage as reflected in present-day language corpora. According to the current official norms, there is variation between the verbal forms with and those without the suffix *-se* for both *a fi* and *a avea*; in the present-day usage, speakers prefer the verbal forms without the suffix *-se*, as shown by our corpus study. As for the verb *a vrea* ‘to want’, the norm only recommends the forms without the suffix *-se*; our study shows that the forms with the suffix *-se* are indeed rarely employed by native speakers.

Cuvinte-cheie: normă lingvistică, perfect simplu, verbe neregulate, *a fi*, *a avea*, *a vrea*.

Keywords: linguistic norm, simple past, irregular verbs, *a fi* ‘to be’, *a avea* ‘to have’, *a vrea* ‘to want’.

Institutul de Lingvistică al Academiei Române
 „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”
 București, Calea 13 Septembrie, nr. 13
 Facultatea de Litere, Universitatea din București
 Str. Edgar Quinet, nr. 5–7
 adnanaboic@gmail.com